

ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ 2.0

ΕΝΑ ΙΣΧΥΡΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Έλλη Τσιφόρου
Γενική Διευθύντρια
GAIA ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ

Είναι αδιαμφισβήτητα οφέλη της συνεργασίας μεταξύ παραγωγών, καθώς δημιουργείται προστιθέμενη αξία που δεν θα μπορούσαν να επιτύχουν ως μονάδες.

όλαδο/βρώσιμες ελιές και ο τομέας του γάλακτος/γαλακτοκομικών προϊόντων.

Εάν θελήσουμε να επικεντρωθούμε στις επιδόσεις των οργανώσεων παραγωγών του τομέα των οπωροκηπευτικών ως του πιο οργανωμένου, καθώς υποστηρίζεται διαχρονικά στο πλαίσιο των επιχειρησιακών προγραμμάτων της ΚΑΠ, θα βρεθούμε προ αρνητικών εκπλήξεων. Σύμφωνα με πρόσφατες εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (DG Agri, Annual report 2018, January 2021), η εμπορεύσιμη αξία των Οργανώσεων Παραγωγών

ών οπωροκηπευτικών της χώρας μας, η οποία είναι σταθερά χαμηλή και κυμαίνεται στο 10% περίπου της αγοράς του τομέα, εκτιμάται το 2018 στο ύψος των 237 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας σημαντική μείωση σε σχέση με τον μέσο όρο της πενταετίας 2013-2017 (-23%), σε αντίθεση με την αισθητή άνοδο στην ΕΕ-27 (+14%), αλλά και στους «ανταγωνιστές» μας Ισπανία (+29%) και Ιταλία (+11%) στο ίδιο διάστημα.

Μια σειρά οικονομικού, θεσμικού και κοινωνικού χαρακτήρα «αντι-κίνητρα» εξηγούν τόσο τις παραπάνω αρνητικές επιδόσεις όσο και τη διαπιστωμένη αδυναμία αξιοποίησης του πολύτιμου αυτού εργαλείου για την ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα της χώρας: άγνοια και έλλειμμα ενημέρωσης για τα οφέλη της συνεργασίας μεταξύ παραγωγών αλλά και ιθυνόντων, έλλειμμα κουλτούρας συνεργασίας, σημαντικές θεσμικές αστοχίες και απουσία οικονομικών και άλλων κινήτρων.

Η μελλοντική ΚΑΠ θα συνεχίσει να ενισχύει τους «παραδοσιακά» υποστηριζόμενους τομείς των οπωροκηπευτικών και ελαιολάδου/ελιάς, ενώ παρέχει πλέον τη δυνατότητα στα κράτη-μέλη να αφιερώσουν έως και 3% του εθνικού τους φακέλου του 1ου πυλώνα για την ανάπτυξη επιχειρησιακών προγραμμάτων και σε άλλους τομείς της επιλογής τους.

Η ενθάρρυνση της συμμετοχής των αγροτών σε οργανώσεις παραγωγών, η βελτίωση της συγκρότησης και της λειτουργίας τους, καθώς και η αποτελεσματική αξιοποίηση της στήριξης της ΚΑΠ με την υιοθέτηση εθνικών παρεμβάσεων και κινήτρων αποτελεί κορυφαία προτεραιότητα, όπως άλλωστε υποστηρίζει και η έκθεση της Επιτροπής Πισσαρίδη για τον αγροδιατροφικό τομέα. Θα πρέπει, ωστόσο, να σημειωθεί ότι η προτεραιότητα αυτή δεν αφορά μόνο την οικονομική, αλλά και την περιβαλλοντική και κοινωνική βιωσιμότητα του πρωτογενούς και του ευρύτερου αγροδιατροφικού τομέα της χώρας, καθώς τα συλλογικά σχήματα αποτελούν προνομιακές δομές ταχείας και αποτελεσματικής διάδοσης της γνώσης και της τεχνολογικής καινοτομίας και, συνεπώς, συνιστούν καταλύτες για την επιτυχημένη ανταπόκρισή μας στην πρόκληση και την ευκαιρία του πράσινου και ψηφιακού μετασχηματισμού της ελληνικής γεωργίας.

Για ποιους λόγους οργανώνονται οι παραγωγοί σε συλλογικά σχήματα; Τι τους κινητοποιεί και τι τους αποθαρρύνει; Τι ακριβώς είναι οι Οργανώσεις Παραγωγών, αυτό το πολύτιμο «εργαλείο» που η Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ) οριοθετεί και υποστηρίζει εδώ και δεκαετίες; Ποιος (μπορεί να) είναι ο ρόλος τους στο πλαίσιο της μελλοντικής ΚΑΠ, η οποία θα ξεκινήσει να εφαρμόζεται το 2023, σε πλήρη συντονισμό με τις επιταγές της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας για ισόρροπη οικονομική, περιβαλλοντική και κοινωνική βιωσιμότητα; Είναι μερικά μόνο από τα κρίσιμα ερωτήματα που πρόκειται να συζητηθούν την Παρασκευή 28 Μαΐου, στο πλαίσιο του Ψηφιακού Εργαστηρίου που διοργανώνει η GAIA ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ με θέμα «Οργανώσεις Παραγωγών: ένα ισχυρό εργαλείο βιωσιμότητας για τους παραγωγούς και τον πρωτογενή τομέα».

Τα οφέλη της συνεργασίας μεταξύ παραγωγών είναι αδιαμφισβήτητα, καθώς δημιουργείται προστιθέμενη αξία που δεν θα μπορούσαν να επιτύχουν ως μονάδες: καλύτερη πρόσβαση στην αγορά, βελτιστοποίηση της παραγωγής, ενίσχυση της θέσης τους στην εφοδιαστική αλυσίδα τροφίμων τόσο σε σχέση με τους προμηθευτές όσο και με τους αγοραστές. Ειδικά ως προς το τελευταίο σημείο, πολύ μελάνι έχει, δικαίως, χυθεί για την υπερσυγκέντρωση των μεγάλων αλυσίδων λιανικής πώλησης τροφίμων και την ισχυρή διαπραγματευτική τους δύναμη, η οποία συχνά συνοδεύεται από αθέμιτες εμπορικές πρακτικές σε βάρος των παραγωγών.

Στις αρχές του 2020 καταγράφονται 253 ενεργές οργανώσεις παραγωγών στη χώρα μας που αριθμούν 33,8 χιλ. μέλη. Στη συντριπτική τους πλειοψηφία, αναγνωρίστηκαν το 2018 με τη νομική μορφή των αγροτικών συνεταιρισμών και των συμπράξεών τους και αφορούν τον τομέα των οπωροκηπευτικών, ενώ ακολουθούν το ελαι-

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΜΕΝΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ (ΟΠ) ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ (2020)

Τομείς γεωργικής δραστηριότητας	Πλήθος (αριθμός)	Μέλη (αριθμός)	Αγροτικοί συνεταιρισμοί		Άλλης νομικής μορφής	
			Πλήθος	Μέλη	Πλήθος	Μέλη
Οπωροκηπευτικών	132	17.473	121	16.561	11	912
Ελαιολάδου και ελιάς	86	11.960	79	11.293	7	667
Γάλακτος, γαλακτοκομικών	20	1.026	19	988	1	38
Βάμβακος	4	186	4	186	0	0
Σιτηρών	2	319	2	319	0	0
Ρυζιού	2	49	2	49	0	0
Λοιπών τομέων	7	2.825	7	2.825	0	0
Σύνολο	253	33.838	234	32.221	19	1.617

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων GAIA ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ

Χρηματοδότηση από το πρόγραμμα IMCAP της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Το περιεχόμενο του παρόντος αφορά τις απόψεις των συγγραφέων του κειμένου, οι οποίες αφορούν την αποκλειστική ευθύνη των συγγραφέων και δεν πρέπει να θεωρηθεί ως επίσημο έγγραφο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

